

İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

Güz 2025-2026

Ders Saatleri: Pazartesi, 14.00-17.00

Dr. Öğr. Üyesi Berrin Balkaş Yılmaz

Eposta: bbyilmaz@29mayis.edu.tr

Dersin Amacı ve Tanımı

Bu dersin amacı, günümüzün basılı kaynaklarından çok farklı niteliklere sahip olan nadir eserler hakkında öğrencileri bilgilendirerek, onlara Türkiye ve dünyadaki nadir eser kütüphanelerini tanıtmak ve nadir eserlerin kataloglanması hakkında detaylı bilgi vermektir.

Bu derste, Türkiye ve dünyadaki nadir eser kütüphaneleri tanıtılmakta, nadir eserlerin kendine has hususiyetleri aktarılmakta ve bu eserlerin kataloglanması uygulamalı bir şekilde öğretilmektedir.

Dersin Öğrenme Çıktıları

Çıktılar

- Çıktı 1: Öğrenciler, nadir eser kavramını ve nadir eser kütüphaneciliğini öğrenir.
- Çıktı 2: Öğrenciler, Türk-İslam devrine ait yazma eserleri tanır ve yazma eser kataloglarını öğrenir.
- Çıktı 3: Öğrenciler, Türk-İslam devrine ait yazma eserleri ve bunların fiziksel ve sanatsal özelliklerini bilir.
- Çıktı 4: Öğrenciler, yazma eser kataloglarına nasıl başvuracağını ve bu kaynaklardan nasıl faydalanacağını bilir.
- Çıktı 5: Öğrenciler, yazma eserlere dair kavramları öğrenir.
- Çıktı 6: Öğrenciler, Türkiye ve dünyadaki nadir eser kütüphanelerini öğrenir.
- Çıktı 7: Öğrenciler, nadir eser kütüphanelerinin işleyişini devrin vakfiyeleri üzerinden öğrenir.

Dersin Ölçme-Değerlendirmesi ve Gereklilikleri

- **A. Ara Sınav (40 puan):** (%40)
- **C. Final Sınavı (60 puan):** (%60)

Harf Notu Değerlendirmesi **100** Puan Üzerindedir.

Ders Politikaları**İntihal:**

Bir kişinin ödevlerinde ve ders için hazırlanan herhangi bir çalışmasında başka kişilerin ifade, buluş veya düşüncelerini kaynak göstermeksizin kendisine aitmiş gibi kullanması intihaldir. İntihal bir tür sahtekârlık ve hırsızlıktır.

Alıntı ifadeler ve fikirler için kaynak göstermemek ya da ödünç alınan ifadeleri tırnak içinde yazmamak ve kaynak göstermemek intihal sayılır. İntihal bilinçli olarak veya kaza eseri oluşabilir. Öğrenciler teslim ettikleri yazı ve sunumlarında intihal yapmadıklarını beyan eder. Aksi durumlar ortaya çıktığı takdir, öğrenci dersten kalacak ve Üniversite tarafından bu konuda disiplin soruşturması yapılacaktır.

Bu kapsamda, dersin herhangi bir gerekliliğinde yapay zekâ uygulamaları da intihal kapsamında değerlendirilecektir. Makalelerin ya da kitapların çevrimiçi ortamda bulunabilecek özet, yorum; ya da çeşitli uygulamalar vasıtasıyla oluşturulacak özetlerini kullanmak intihal kapsamında değerlendirilir.

Derse Katılım ve Yoklama:

Ders katılım zorunludur. Teorik derslerin en az %70'ine uygulamaların en az %80'ine devam etmeyen öğrenci o dersin yarıyıl sonu sınavına giremez. Ders katılımı, derse gelip gitmeyi değil, ders boyunca sınıfta kalmayı gerektirir. Sınıf yoklaması dersin sonunda alınır.

Aşağıda belirtilen okuma listesindeki kitap-makale ve kitap bölümlerini üniversite kütüphanesinden erişmek mümkündür. Dönem başında okumalar öğrencilerle dijital ortamda paylaşılır. Bu dosyalarda eksik olması, okumanın iptal olduğu manasına gelmez. Bu izlencede bulunan tüm materyale, öğrencinin ulaşması, ulaşamadığı takdirde dersin haftası geçmeden öğretim üyesine bildirmesi gerekmektedir.

Ders için gerekli iletişim ve haftalık kaynaklar dersin Teams grubu üzerinden paylaşılacaktır.
Gruba kaydolmak için Öğretim Üyesine bilgi veriniz.

Hafta 1: Nadir Eserlere Giriş (Tanım ve Kavramlar)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.
İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.
Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.
Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.
Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 2: Nadir Eser Çeşitleri (Yazma Eserler)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.
İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.
Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.
Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.
Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 3: Nadir Eser Çeşitleri (Yazma Eserler)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.
İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.
Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.
Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.
Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 4: Nadir Eser Çeşitleri (İnkunabeller, Basma Eserler, Haritalar)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.
İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.
Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.
Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.
Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 5: Nadir Eserlere Erişim ve Kullanım (Kataloglar)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.
İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

¹ Eserleri verilen sırada okumanız tavsiye edilir.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 6: Nadir Eserlerin Kataloglanması (Yazma Eserler)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 7: Nadir Eserlerin Kataloglanması (Eski Harfli Basma Eserler)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 8: Arasınay Haftası

Hafta 9: Nadir Eserlerin Depo Şartları, Güvenliği, Bakım ve Restorasyonu

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 10: Nadir Eser Kütüphaneleri (Osmanlı Devri Yazma Eser Kütüphaneleri)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 11: Nadir Eser Kütüphaneleri (Osmanlı Devri Yazma Eser Kütüphaneleri)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 12: Nadir Eser Kütüphaneleri (Müze Kütüphaneleri – Topkapı Sarayı, TİEM vd.)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 13: Nadir Eser Kütüphaneleri (Üniversite Kütüphaneleri)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 14: Nadir Eser Kütüphaneleri (Diğer Kurumlar – IRCICA, TTK, TDK vd.)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 15: Nadir Eser Kütüphaneleri (Diğer Kurumlar – IRCICA, TTK, TDK vd.)

İsmail E. Erünsal, Osmanlılarda Kütüphaneler ve Kütüphanecilik, İstanbul 2015.

İsmail E. Erünsal, Orta Çağ İslam Dünyasında Kitap ve Kütüphane, İstanbul 2018.

Hüseyin Türkmen, Türkiye Kütüphaneleri Yazma Eserler Katalogları 1923-2006, İstanbul 2010.

Adam Gacek, Arapça Elyazmaları İçin Rehber, İstanbul 2020.

Fatih Rukancı, Hakan Anameriç vd., Yazma Eserlerin Bibliyografik Denetimi, İstanbul 2016.

Hafta 16: Final Sınavı